

Til lovforslag nr. L 141

Folketinget 2010-11

Efter afstemningen i Folketinget ved 2. behandling den 17. maj 2011

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund¹⁾

(Implementering af CCS-direktivet, efterforskning og indvinding af geotermisk energi, påbud om tredjepartsadgang til anlæg til indvinding, behandling og transport af olie og gas m.v.)

§ 1

I lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 889 af 4. juli 2007, som ændret ved § 2 i lov nr. 1400 af 27. december 2008 og § 51 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel ændres »og dele af Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979, (EF-Tidende 1979 nr. L 103, side 1), som ændret senest ved Rådets forordning (EF) nr. 807/2003 af 14. april 2003, (EU-Tidende 2003 nr. L 122, side 36)« til: »dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008, (EU-Tidende 2008 nr. L 328, side 28), dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009, (EU-Tidende 2009 nr. L 140, side 16), dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009, (EU-Tidende 2009 nr. L 140, side 114) og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009, (EU-Tidende 2010 nr. L 20, side 7)«.

2. I § 1, stk. 3, indsættes efter »også«: »i dansk eksklusiv økonomisk zone og«.

3. I § 2 a ændres »og kontinentalsokkelområde« til: », i dansk eksklusiv økonomisk zone og på dansk kontinentalsokkelområde.«

4. I § 5 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Klima- og energiministeren kan afslå at behandle en ansøgning om tilladelse efter stk. 1, hvis efterforskning eller indvinding af det pågældende råstof ikke kan forventes at være forenelig med anden igangværende eller planlagt anvendelse af undergrunden eller med en hensigtsmæssig udnyttelse af undergrunden i øvrigt.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

5. § 10 affattes således:

»§ 10. Efterforskning og indvinding skal finde sted på en forsvarlig og hensigtsmæssig måde og således, at spild af råstoffer undgås.

Stk. 2. Forinden indvinding og dertil sigtende foranstaltninger iværksættes, skal en plan for indvindingsvirksomheden, herunder produktionens tilrettelæggelse samt anlæg og eventuelle rørledninger hertil (indvindingsforanstaltninger m.m.), godkendes af klima- og energiministeren.

Stk. 3. Væsentlige ændringer og tilføjelser til en godkendt plan for indvindingsvirksomheden skal godkendes af klima- og energiministeren, inden disse iværksættes.

Stk. 4. Klima- og energiministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter stk. 2 og 3.«

6. I § 12 a, stk. 3, ændres »litra a og b,« til: »stk. 1, litra a og b,«.

7. I § 13, stk. 2, indsættes efter 3. pkt.:

»Hvis der er stor usikkerhed om den arealmæssige udstrækning af produktionsmuligheder fra en eller flere af de forekomster, som findes i et område, som er omfattet af tilladelsen, der bliver forlænget med henblik på indvinding, kan klima- og energiministeren ved forlængelsen beslutte, at afgrænsningen af forekomsten er midlertidig.«

8. § 16 affattes således:

¹⁾ Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006.

»§ 16. Klima- og energiministerens kan efter forhandling med rettighedshaverne give påbud om, at anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter denne lov kan bruges af andre rettighedshavere, hvis ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige hensyn tilsiger det. Det er en betingelse, at de eksisterende og planlagte brugeres planlagte anvendelse ikke hindres eller vanskeliggøres urimeligt herved.

Stk. 2. Klima- og energiministerens kan efter forhandling med rettighedshaverne give påbud om, at to eller flere kulbrinteforekomster skal udnyttes samordnet, hvis ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige hensyn tilsiger det.

Stk. 3. Aftaler om andre rettighedshaveres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter denne lov og om samordnet udnyttelse af to eller flere kulbrinteforekomster skal umiddelbart efter indgåelse indsendes til klima- og energiministerens.

Stk. 4. Hvis enighed om aftale vedrørende andre rettighedshaveres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v. etableret i medfør af godkendelse eller tilladelse efter denne lov eller om samordnet udnyttelse af to eller flere kulbrinteforekomster ikke kan opnås inden rimelig tid, kan klima- og energiministerens fastsætte vilkår for dette, herunder om betaling. Klima- og energiministerens kan kræve, at parterne meddeler de oplysninger, som er nødvendige for fastsættelse af vilkår.

Stk. 5. Klima- og energiministerens kan fastsætte regler om andre rettighedshaveres brug af anlæg til indvinding, behandling og transport af kulbrinter m.v., tilvejebringelse af oplysninger i forbindelse med dette, tilrettelæggelse af forhandlinger m.v. i forbindelse med andres brug af anlæg og om offentliggørelse af hovedpunkter i indgåede aftaler.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse på opstrømsrørledningsnet til naturgas.«

9. Efter § 18 indsættes:

»Kapitel 4 a

Særlige bestemmelser om efterforskning og indvinding af geotermisk energi

§ 18 a. Tilladelser efter § 5 til efterforskning og indvinding af geotermisk energi meddeles efter offentlig indkaldelse af ansøgninger.

Stk. 2. Før indkaldelse af ansøgninger efter stk. 1 finder sted, forelægger klima- og energiministerens en redegørelse for, hvilke områder der agtes udbudt, og de generelle vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt, for et af Folketinget nedsat udvalg. Udvalgets medlemmer og andre, der måtte være til stede under udvalgets forhandlinger vedrørende sådanne redegørelser, er forpligtet til at bevare tavshed om, hvad de erfarer i udvalget med hensyn til de vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt, indtil det tidspunkt, hvor der foretages offentlig indkaldelse af ansøgninger.

Stk. 3. Klima- og energiministerens kan undlade at meddele tilladelse på grundlag af de ansøgninger, der er indkommet på baggrund af den offentlige indkaldelse efter stk. 1.

Stk. 4. De vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt efter offentlig indkaldelse, jf. stk. 1, må ikke offentliggøres før det tidspunkt, hvor der foretages offentlig indkaldelse af ansøgninger.

§ 18 b. Tilladelser til efterforskning og indvinding af geotermisk energi meddeles på grundlag af udvælgelseskriterier vedrørende

- a) ansøgnernes sagkundskab og økonomiske baggrund og
- b) de efterforskningsarbejder, som ansøgerne tilbyder at udføre, eller måden, hvorpå ansøgerne har til hensigt at foretage indvinding i det pågældende område.

Stk. 2. Klima- og energiministerens kan herudover bestemme, at størrelsen af det beløb, ansøgerne tilbyder at betale ved udstedelsen af tilladelsen, skal indgå i udvælgelseskriterierne.

Stk. 3. Klima- og energiministerens kan endvidere fastsætte andre relevante, objektive og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier med henblik på at foretage det endelige valg mellem ansøgere, som vurderes at stå lige efter en bedømmelse af udvælgelseskriterier efter stk. 1, litra a og b, og eventuelt stk. 2.

Stk. 4. Klima- og energiministerens kan ud over de i stk. 1-3 omhandlede kriterier ved bedømmelsen af ansøgere lægge vægt på en eventuel manglende effektivitet eller manglende opfyldelse af forpligtelser i forbindelse med tidligere tilladelser.

Stk. 5. Klima- og energiministerens kan fastsætte, at det i en procedure for meddelelse af tilladelser skal indgå, at sammensætning af grupper af virksomheder, der i forening meddeles tilladelser som nævnt i stk. 1, foretages af ministerens. S sammensætningen skal ske på grundlag af et eller flere af de i stk. 1-4 omhandlede kriterier.

Stk. 6. Klima- og energiministerens kan fastsætte, at det i en procedure for meddelelse af tilladelser skal indgå, at udpegning af operatør for en gruppe af virksomheder, der i forening meddeles tilladelser, foretages af ministerens. Udpegning skal ske på grundlag af sagkundskab og eventuelt andre af de i stk. 1-4 omhandlede kriterier.

Stk. 7. Kriterierne efter stk. 1-6 offentliggøres sammen med indkaldelse af ansøgninger efter § 18 a, stk. 1. Enhver ændring af disse kriterier offentliggøres på tilsvarende måde.

§ 18 c. Tilladelser efter § 5 til efterforskning og indvinding af geotermisk energi meddeles for et tidsrum af indtil 6 år.

Stk. 2. Når vilkårene i en tilladelse efter stk. 1 er opfyldt, har rettighedshaveren ret til forlængelse af tilladelsen med henblik på indvinding. Klima- og energiministerens kan i særlige tilfælde forlænge tilladelsen, selv om vilkårene herfor ikke er opfyldt. Tilladelsen kan dog kun forlænges for de dele af området, hvorfra der agtes indvundet geotermisk energi, og højst for et tidsrum af 30 år. Klima- og energiministerens kan som vilkår for forlængelsen bestemme, at der inden for en nærmere fastsat frist skal indsendes ansøgning

om godkendelse af en plan for indvindingsvirksomheden i henhold til § 10.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan, såfremt særlige forhold gør det påkrævet, meddele tilladelser for tidsrum, der er længere end nævnt i stk. 1 og 2.

§ 18 d. Ved godkendelse af planer for indvindingsforanstaltninger m.m. efter § 10 fastsættes tidspunktet for indvindings påbegyndelse.«

10. § 23 affattes således:

»§ 23. Klima- og energiministeren kan for en nærmere bestemt del af undergrunden på nærmere fastsatte vilkår meddele tilladelse med eneret til efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding. Tilladelse til efterforskning kan meddeles for et tidsrum af indtil 6 år, der kan forlænges med henblik på efterforskning med indtil 2 år ad gangen, såfremt der foreligger særlige omstændigheder. Den samlede efterforskningsperiode kan dog kun undtagelsesvis overstige 10 år.

Stk. 2. Tilladelser efter stk. 1 meddeles særskilt for henholdsvis efterforskning og anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding.

Stk. 3. I en tilladelse til efterforskning kan der tillægges rettighedshaveren fortrinsret til anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding, forudsat at efterforskningen af den pågældende lokalitet er fuldført, at alle betingelser i efterforskningstilladelsen er opfyldt, og at ansøgningen om tilladelse til lagring eller andre formål end indvinding er indgivet i efterforskningstilladelsens gyldighedsperiode.

Stk. 4. I en tilladelse til efterforskning kan der fastsættes bestemmelser om, hvilke arbejdsforpligtelser rettighedshaveren skal opfylde.

Stk. 5. Tilladelser efter stk. 1 kan kun meddeles en ansøger, der skønnes at være finansielt solid og pålidelig og teknisk kompetent til at drive og kontrollere den virksomhed, som er omfattet af tilladelsen, og såfremt faglig og teknisk oplæring og uddannelse af operatøren og hele personalet er sikret.

Stk. 6. Rettighedshavere skal til enhver tid i tilladelsens varighed kunne dokumentere deres finansielle soliditet, og at de besidder eller råder over den fornødne tekniske kompetence til at drive og kontrollere virksomheden efter stk. 1.

Stk. 7. Er der indgået aftale mellem rettighedshaver og operatør om, at denne skal varetage operatørskabet af virksomheden efter stk. 1, skal det til enhver tid kunne dokumenteres, at der foreligger skriftlige aftaler herom. Operatøren skal kunne dokumentere den faglige og tekniske oplæring samt uddannelse af sit personale, jf. stk. 5.

Stk. 8. Tilladelser efter stk. 1 meddeles, efter at sagen har været forelagt et af Folketinget nedsat udvalg. § 6, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 9. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling af gebyr for behandling af ansøgninger om tilladelse efter stk. 1.

Stk. 10. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af undergrunden efter stk. 1.«

11. Efter § 23 indsættes:

»§ 23 a. Det fastsættes i en tilladelse efter § 23, hvilket vederlag rettighedshaveren skal betale til staten.

§ 23 b. Tilladelser efter § 23 meddeles efter klima- og energiministerens bestemmelse på en af følgende måder:

- 1) Efter offentlig indkaldelse af ansøgninger.
- 2) Når anvendelse af proceduren efter nr. 1 ikke skønnes at være hensigtsmæssig, kan klima- og energiministeren meddele tilladelse inden for nærmere angivne områder og eventuelt inden for nærmere angivne tidsrum uden at indlede proceduren efter nr. 1. Iværksættelse af en sådan procedure sker ved særskilt bekendtgørelse. Bekendtgørelsen kan først træde i kraft, når en meddelelse om iværksættelse af proceduren er offentliggjort, hvori det som minimum oplyses, hvilke områder der kan indgives ansøgning om, og hvor der kan indhentes nærmere oplysning om vilkårene. Ændringer i bekendtgørelsen meddeles på samme måde.
- 3) Når geologiske eller lagringsmæssige hensyn taler for det, kan klima- og energiministeren meddele tilladelser til et område til indehavere af tilladelser til et tilstødende område uden at anvende procedurerne i nr. 1 og 2. Indehaverne af tilladelser i alle øvrige tilstødende områder skal i sådanne tilfælde have mulighed for at indgive ansøgninger og have tilstrækkelig tid hertil samt have adgang til oplysninger om de vilkår m.v., der gælder for sådanne tilladelser.

Stk. 2. Før indkaldelse af ansøgninger finder sted efter stk. 1, nr. 1, eller bekendtgørelse efter stk. 1, nr. 2, udstedes, forelægger klima- og energiministeren en redegørelse for, hvilke områder eller blokke der agtes udbudt, og de generelle vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt, for et af Folketinget nedsat udvalg. Udvalgets medlemmer og andre, der måtte være til stede under udvalgets forhandlinger vedrørende sådanne redegørelser, er forpligtet til at bevare tavshed om, hvad de erfarer i udvalget med hensyn til de vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt efter proceduren i stk. 1, nr. 1, indtil det tidspunkt, hvor der foretages offentlig indkaldelse af ansøgninger.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan unnlade at meddele tilladelse på grundlag af de ansøgninger, der er indkommet i forbindelse med anvendelse af den i stk. 1, nr. 1, omhandlede procedure.

Stk. 4. De vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt efter proceduren i stk. 1, nr. 1, må ikke offentliggøres før det tidspunkt, hvor der foretages offentlig indkaldelse af ansøgninger.

Stk. 5. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler om meddelelse af tilladelser efter § 23, herunder om, hvilke oplysninger der skal angives i ansøgninger om efterforsknings- og lagringstilladelser.

§ 23 c. De i § 23 b, stk. 1, nævnte tilladelser meddeles på grundlag af udvælgelseskriterier vedrørende

- a) ansøgernes sagkundskab og økonomiske baggrund og
- b) de efterforskningsarbejder, som ansøgerne tilbyder at udføre, eller måden, hvorpå ansøgerne har til hensigt at

foretage lagring eller anden anvendelse af undergrunden i det pågældende område.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan herudover bestemme, at størrelsen af det beløb, ansøgerne tilbyder at betale ved udstedelsen af tilladelsen, skal indgå i udvælgelseskriterierne.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan endvidere fastsætte andre relevante, objektive og ikkediskriminerende udvælgelseskriterier med henblik på at foretage det endelige valg mellem ansøgere, som vurderes at stå lige efter en bedømmelse af udvælgelseskriterierne efter stk. 1, litra a og b, og eventuelt stk. 2.

Stk. 4. Ved bedømmelsen af ansøgere kan klima- og energiministeren ud over de i stk. 1-3 omhandlede kriterier lægge vægt på en eventuel manglende effektivitet eller manglende opfyldelse af forpligtelser i forbindelse med tidligere tilladelser.

Stk. 5. Klima- og energiministeren kan fastsætte, at det i en procedure for meddelelse af tilladelser skal indgå, at sammensætning af grupper af virksomheder, der i forening meddeles tilladelser som nævnt i stk. 1, foretages af ministeren. Sammensætningen skal ske på grundlag af et eller flere af de i stk. 1-4 omhandlede kriterier.

Stk. 6. Klima- og energiministeren kan fastsætte, at det i en procedure for meddelelse af tilladelser skal indgå, at udpegning af operatør for en gruppe af virksomheder, der i forening meddeles tilladelser, foretages af ministeren. Udpegning skal ske på grundlag af sagkundskab og eventuelt andre af de i stk. 1-4 omhandlede kriterier.

Stk. 7. Kriterierne efter stk. 1-6 offentliggøres sammen med indkaldelse af ansøgninger efter § 23 b, stk. 1. Enhver ændring af disse kriterier offentliggøres på tilsvarende måde.

§ 23 d. Efterforskning og lagring eller anden anvendelse af undergrunden skal finde sted på en forsvarlig og hensigtsmæssig måde.

Stk. 2. Inden lagring eller anden anvendelse af undergrunden og dertil sigtende foranstaltninger iværksættes, skal en plan for denne virksomhed, herunder driftens tilrettelæggelse og anlæggene hertil, samt en plan for udbedrende foranstaltninger i tilfælde af udsivning eller væsentlige uregelmæssigheder, som indebærer risiko for udsivning fra et lagringskompleks, godkendes af klima- og energiministeren.

Stk. 3. Rettighedshaveren til en tilladelse efter § 23 skal meddele planlagte ændringer i driften af virksomheden til klima- og energiministeren. Ministeren udsteder om nødvendigt en opdateret tilladelse.

Stk. 4. Væsentlige ændringer og tilføjelser til planen for virksomheden, jf. stk. 2, skal godkendes af klima- og energiministeren, inden disse iværksættes. Ministeren udsteder en ny eller opdateret tilladelse.

Stk. 5. Klima- og energiministeren kan fastsætte vilkår i forbindelse med godkendelser og tilladelser efter stk. 2-4.

Stk. 6. Klima- og energiministeren kan fastsætte regler om planer, jf. stk. 2, for lagring eller anden anvendelse af undergrunden.

Kapitel 6 a

Særlige bestemmelser om geologisk lagring og rørført transport af CO₂ (kuldioxid)

§ 23 e. I dette kapitel forstås ved følgende:

- 1) *Affald:* Stoffer, der er defineret som affald i bekendtgørelse nr. 1632 af 21. december 2010 om affald.
- 2) *CO₂-lagringslokalitet:* Et bestemt område med tilhørende volumen inden for en geologisk formation, der anvendes til geologisk lagring af CO₂, og tilhørende anlæg på jordoverfladen og injektionsanlæg.
- 3) *CO₂-strøm:* En strøm af stoffer hidrørende fra CO₂-opsamlingsprocesser, som skal injiceres i en CO₂-lagringslokalitet.
- 4) *CO₂-transportnet:* Et net af rørledninger, herunder tilknyttede pumpestationer eller tilsvarende, til transport af CO₂ til CO₂-lagringslokaliteten.
- 5) *Geologisk formation:* En lithostratigrafisk underinddeling i distinkte bjergarter, som kan påvises og kortlægges.
- 6) *Geologisk lagring af CO₂:* Injektion af CO₂-strømme efterfulgt af lagring af CO₂ i underjordiske formationer.
- 7) *Hydraulisk enhed:* Et hydraulisk forbundet porevolumen, hvor trykpåvirkning kan måles teknisk, og som er begrænset af flowbarrierer som f.eks. forkastninger, salthorste og lithologiske grænser eller af formationens udkiling eller blotning.
- 8) *Lagringskompleks:* CO₂-lagringslokaliteten og de geologiske omgivelser, som kan have betydning for den overordnede integritet og sikkerhed ved lagringen, dvs. sekundære indeslutningsformationer.
- 9) *Lukning af en CO₂-lagringslokalitet:* Endegyldig indstilling af CO₂-injektion i CO₂-lagringslokaliteten.
- 10) *Udbedrende foranstaltninger:* Enhver foranstaltning, der træffes for at udbedre væsentlige uregelmæssigheder eller lukke lækager med henblik på at forhindre eller standse frigivelse af CO₂ fra lagringskomplekset.
- 11) *Udsivning:* Frigivelse af CO₂ fra lagringskomplekset.
- 12) *Væsentlig risiko:* En kombination af sandsynlighed for, at en skade indtræffer, og et omfang af skade, som der ikke kan ses bort fra, uden at der sås tvivl om formålet med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009, for så vidt angår den pågældende CO₂-lagringslokalitet.
- 13) *Væsentlig uregelmæssighed:* Enhver uregelmæssighed i CO₂-injektions- eller lagringsoperationerne eller i selve CO₂-lagringskompleksets tilstand, som indebærer risiko for udsivning eller risiko for miljøet eller menneskers sundhed.

§ 23 f. Undergrundens egnethed til geologisk lagring af CO₂ afgøres på grundlag af en karakterisering og vurdering af det potentielle lagringskompleks og det omgivende område.

Stk. 2. En geologisk formation i undergrunden kan kun vælges som CO₂-lagringslokalitet, hvis der under de påtænkte betingelser for anvendelse ikke er væsentlig risiko for udsivning og der ikke er væsentlig risiko for miljø og sundhed.

Stk. 3. I tilfælde af mere end en CO₂-lagringslokalitet i den samme hydrauliske enhed skal de potentielle gensidige trykpåvirkninger være af en sådan karakter, at begge lokaliteter på samme tid kan opfylde kravene i denne lov og bestemmelser fastsat i medfør heraf.

Stk. 4. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler om kriterier for karakterisering og vurdering af, om en geologisk formation er egnet som CO₂-lagringslokalitet.

§ 23 g. En CO₂-strøm skal langt overvejende bestå af kuldioxid. Affald eller andre stoffer må ikke tilsættes med henblik på bortskaffelse af dette affald eller disse stoffer.

Stk. 2. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler om kriterier og procedurer for sammensætningen af CO₂-strømme.

§ 23 h. Rettighedshaveren til en CO₂-lagringslokalitet skal oprette og føre et register over leverede og injicerede mængder CO₂ samt karakteristika og sammensætning af CO₂-strømmen. Ved injicering af CO₂-strømme betragtes disse som lagret umiddelbart efter injektion.

Stk. 2. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler for indholdet af registeret.

§ 23 i. Rettighedshaveren til en CO₂-lagringslokalitet skal opstille et program for overvågning af injektionsanlæggene og lagringskomplekset, inden injektion af CO₂ påbegyndes. Programmet skal beskrive rettighedshaverens tiltag for at sikre en hensigtsmæssig drift af lageret. Rettighedshaveren skal sikre overholdelsen af programmet for overvågning og sikre, at det kontrolleres på passende måde. Mindst en gang om året skal rettighedshaveren indsende en rapport til klima- og energiministeren med beskrivelse af programmet og kontrollen af dette. Rapporten skal godkendes af klima- og energiministeren.

Stk. 2. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler om de forhold, der er nævnt i stk. 1, herunder om, hvad programmet for overvågning skal indeholde, og hvordan det skal kontrolleres og indrapporteres.

§ 23 j. I tilfælde af udsivning eller væsentlige uregelmæssigheder, som indebærer risiko for udsivning fra et CO₂-lagringskompleks, skal rettighedshaveren straks underrette klima- og energiministeren herom.

Stk. 2. Rettighedshaveren skal træffe de nødvendige udbedrende foranstaltninger for lagringskomplekset, herunder foranstaltninger vedrørende beskyttelse af menneskers sundhed. De udbedrende foranstaltninger træffes som minimum på grundlag af en plan for udbedrende foranstaltninger, jf. § 23 d, stk. 2.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan til enhver tid anmode rettighedshaveren om at træffe de nødvendige udbedrende foranstaltninger og foranstaltninger vedrørende be-

skyttelse af menneskers sundhed, herunder yderligere foranstaltninger end dem, der er fastlagt i en plan for udbedrende foranstaltninger, jf. § 23 d, stk. 2.

Stk. 4. Træffer rettighedshaveren ikke de nødvendige udbedrende foranstaltninger inden rimelig tid, kan klima- og energiministeren selv træffe de nødvendige udbedrende foranstaltninger og pålægge rettighedshaveren at betale omkostningerne forbundet hermed.

§ 23 k. Lukning af en CO₂-lagringslokalitet kan kun ske efter klima- og energiministerens godkendelse.

Stk. 2. En CO₂-lagringslokalitet lukkes,

- 1) hvis de relevante betingelser i CO₂-lagringstilladelsen er opfyldt,
- 2) efter ansøgning fra rettighedshaveren, eller
- 3) hvis klima- og energiministeren træffer afgørelse herom i medfør af § 23 n, stk. 1, efter tilbagekaldelse af en CO₂-lagringstilladelse.

Stk. 3. Efter lukning af en CO₂-lagringslokalitet er rettighedshaveren ansvarlig for at forsegle lagringslokaliteten og fjerne injektionsanlæggene.

Stk. 4. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler for, under hvilke betingelser en CO₂-lagringslokalitet kan lukkes.

§ 23 l. Rettighedshaveren skal udarbejde og følge en efterbehandlingsplan for perioden efter lukning af CO₂-lagringslokaliteten, indtil ansvarsoverdragelse efter § 23 o finder sted. Efterbehandlingsplanen skal godkendes af klima- og energiministeren.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for indholdet af efterbehandlingsplanen.

§ 23 m. Klima- og energiministeren revurderer og ajourfører om nødvendigt eller tilbagekalder i yderste konsekvens tilladelsen til lagring af CO₂,

- 1) hvis der sker udsivning eller forekommer væsentlige uregelmæssigheder eller der er risiko herfor, eller
- 2) hvis det er nødvendigt på grundlag af de seneste videnskabelige resultater og teknologiske fremskridt.

Stk. 2. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler for revurdering, ajourføring og tilbagekaldelse af tilladelser til lagring af CO₂.

§ 23 n. Hvis en tilladelse til lagring af CO₂ tilbagekaldes i medfør af § 23 m eller § 30, stk. 1, meddeler klima- og energiministeren enten en ny tilladelse til lagring til en anden rettighedshaver eller lukker CO₂-lagringslokaliteten.

Stk. 2. Indtil meddelelsen af en ny CO₂-lagringstilladelse overtager klima- og energiministeren midlertidigt alle forpligtelser vedrørende CO₂-lagringslokaliteten.

Stk. 3. Hvis klima- og energiministeren beslutter, at CO₂-lagringslokaliteten skal lukkes, overtager klima- og energiministeren ansvaret for CO₂-lagringslokaliteten.

Stk. 4. Klima- og energiministeren kan pålægge den tidligere rettighedshaver at betale omkostningerne forbundet med overtagelse af forpligtelserne vedrørende CO₂-lagrings-

lokaliteten efter stk. 2 og ansvaret for CO₂-lagringslokaliteten efter stk. 3.

§ 23 o. Efter lukning af en CO₂-lagringslokalitet i medfør af § 23 k, stk. 2, nr. 1 og 2, overdrages alle juridiske forpligtelser vedrørende lagringslokaliteten til klima- og energiministeren på dennes initiativ eller efter anmodning fra rettighedshaveren, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Alle tilgængelige oplysninger peger i retning af, at den lagrede CO₂ vil forblive fuldstændigt og permanent indesluttet.
- 2) Et tidsrum på ikke mindre end 20 år efter tidspunktet for lukning af CO₂-lagringslokaliteten er passeret, medmindre rettighedshaveren kan godtgøre, at kriteriet efter nr. 1 er opfyldt inden udløbet af den pågældende periode.
- 3) Betalingsforpligtelsen efter § 23 r er opfyldt.
- 4) CO₂-lagringslokaliteten er forsegleet, og injektionsanlæggene er fjernet.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for overdragelse af ansvar for CO₂-lagringslokaliteter efter stk. 1 og om, hvilken dokumentation der skal foreligge, før ansvarsoverdragelse kan anses for at have fundet sted.

§ 23 p. Efter lukning af en CO₂-lagringslokalitet i medfør af § 23 k, stk. 2, nr. 3, anses ansvarsoverdragelsen for at finde sted, hvis og når al tilgængelig dokumentation peger i retning af, at den lagrede CO₂ vil forblive fuldstændigt og permanent indesluttet, og når CO₂-lagringslokaliteten er forsegleet og injektionsanlæggene fjernet.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for overdragelse af ansvar for CO₂-lagringslokaliteter efter stk. 1 og om, hvilken dokumentation der skal foreligge, før ansvarsoverdragelse kan anses for at have fundet sted.

§ 23 q. En rettighedshaver til en CO₂-lagringslokalitet skal stille gyldig og ikrafttrådt finansiel sikkerhed eller tilsvarende for de anslåede omkostninger af alle forpligtelser, som følger af tilladelsen til lagring af CO₂. Den finansielle sikkerhed eller tilsvarende skal jævnlige tilpasses for at tage hensyn til ændringer i den vurderede risiko for udsivning og de anslåede omkostninger af alle forpligtelser, som følger af tilladelsen til lagring af CO₂. Den finansielle sikkerhed eller tilsvarende skal være gyldig og trådt i kraft, inden injektion i en CO₂-lagringslokalitet påbegyndes.

Stk. 2. Den finansielle sikkerhed eller tilsvarende, jf. stk. 1, skal fortsat være gyldig og i kraft

- 1) efter lukning af en CO₂-lagringslokalitet i medfør af § 23 k, stk. 2, nr. 1 og 2, indtil ansvaret for lagringslokaliteten overdrages til klima- og energiministeren, jf. § 23 o, og
- 2) efter tilbagekaldelse af en tilladelse til lagring af CO₂, jf. § 23 m eller § 30, stk. 1,
 - a) indtil meddelelsen af en ny tilladelse til lagring af CO₂ til en anden rettighedshaver, eller

- b) hvis lokaliteten er lukket i medfør af § 23 n, stk. 1, indtil ansvarsoverdragelse har fundet sted efter § 23 o, forudsat at betaling efter § 23 r har fundet sted.

Stk. 3. Klima- og energiministeren fastsætter nærmere regler for etablering, tilpasning og opretholdelse af den finansielle sikkerhed eller tilsvarende samt beregning af dækningen af denne.

§ 23 r. Før ansvarsoverdragelse i henhold til § 23 o finder sted, skal rettighedshaveren betale et beløb til klima- og energiministeren, som dækker de forventede overvågningsomkostninger i en periode på 30 år. Der kan ikke pålægges andre omkostninger efter ansvarsoverdragelsen, jf. dog § 23 s.

Stk. 2. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning og betaling af omkostninger som nævnt i stk. 1.

§ 23 s. Har rettighedshaveren til en CO₂-lagringslokalitet forud for eller i forbindelse med ansvarsoverdragelsen givet mangelfulde data, fortiet relevante oplysninger, udvist uagtsomhed, begået svig eller udvist forsømmelse, pålægger klima- og energiministeren den tidligere rettighedshaver at betale de omkostninger, der er påløbet efter ansvarsoverdragelsen.

§ 23 t. Potentielle brugere har ret til at benytte CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter mod betaling, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Priser og betingelser for transport i CO₂-transportnet og lagring i CO₂-lagringslokaliteter efter stk. 1 fastsættes af henholdsvis CO₂-transportnetselskabet og lagringsselskabet. Selskaberne skal offentliggøre tariffer og betingelser for brug af CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter.

Stk. 3. CO₂-transportnet- og lagringsselskaber kan nægte adgang til CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter i henhold til stk. 1, hvis selskaberne ikke råder over den fornødne kapacitet eller tilslutning. Afslag skal være behørigt begrundet.

Stk. 4. CO₂-transportnet- og lagringsselskaber, som nægter adgang på grund af manglende kapacitet eller manglende tilslutning, skal foretage de nødvendige udbygninger, for så vidt dette er økonomisk forsvarligt eller en potentiel kunde er villig til at betale for dem, forudsat at dette ikke vil have negative konsekvenser for miljøet ved CO₂-transport og geologisk lagring.

Stk. 5. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om adgang til CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter.

Stk. 6. Klima- og energiministeren fastsætter regler om bilæggelse af tvister vedrørende adgang til CO₂-transportnet og CO₂-lagringslokaliteter.

§ 23 u. Etablering og drift af rørledningsanlæg til brug ved transport og lagring af CO₂ må kun finde sted med klima- og energiministerens tilladelse.

Stk. 2. En tilladelse kan meddeles på vilkår, herunder om linjeføring, dimensioner, ejerforhold og betaling for benyttelse.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse på lokale rørledninger, der indgår i anlæg, som anvendes til lagring af CO₂.

§ 23 v. Klima- og energiministeren fastsætter regler om oprettelse og drift af et register over udstedte tilladelser til lagring af CO₂ og lukkede CO₂-lagringslokaliteter.«

12. I § 28 a, *stk. 6*, indsættes som *3. pkt.*:

»Ministeren underretter Europa-Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.«

13. I § 28 b indsættes efter »træffer«: »i forbindelse med projekter på havområdet«.

14. § 37 a affattes således:

»§ 37 a. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 2. Enhver med væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage over afgørelser truffet i medfør af denne lov.

Stk. 3. Endvidere er lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 23 t og 28, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 28 a og 28 b. Disse foreninger eller organisationer fremsender senest samtidig med klagen deres vedtægter til Energiklagenævnet

som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav.

Stk. 4. Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 5. En tilladelse i henhold til §§ 10, 17, 23 d, 23 t og 28, hvor tilladelsen tillige er omfattet af §§ 28 a og 28 b, må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Stk. 6. Klage over en tilladelse til et projekt omfattet af stk. 5 har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 7. Afgørelser truffet af Energistyrelsen eller en anden statslig myndighed, som ministeren har henlagt sine beføjelser til, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Energiklagenævnet.«

15. I § 37 b, *stk. 1*, ændres »2 medlemmer med særlig sagkundskab inden for henholdsvis efterforskning og indvinning af kulbrinter og inden for havmiljø« til: »1 medlem med særlig sagkundskab inden for efterforskning og indvinning af det pågældende råstof eller inden for den pågældende lagring eller anden anvendelse af undergrunden og 1 medlem med særlig sagkundskab inden for havmiljø.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2011.

Stk. 2. De ansøgninger om tilladelser, der er modtaget inden lovens ikrafttræden, behandles efter de hidtidige regler, medmindre andet aftales med ansøgerne.